Ropne zapalenie opon mózgowych

- gorączka
- zespół oponowy
- zmiany w płynie mózgowo-rdzeniowym (pleocytoza wielojądrzasta — kilkaset do kilkunastu tysięcy komórek w 1 mm3, wzrost zawartości białka, obniżenie stężenia glukozy, obecność bakterii)

Zapalenie opon i mózgu

jw. + objawy mózgowe (zaburzenia świadomości, stany pobudzenia, napady padaczkowe, objawy piramidowe, porażenie nerwów czaszkowych VI, VII, III i VIII).

Ropień mózgu ostry

- gorączka
- bóle głowy
- wymioty
- zaburzenia świadomości
- drgawki
- objawy oponowe
- objawy ogniskowe
- niekiedy tarcza zastoinowa
- znaczna leukocytoza we krwi

Ropień mózgu przewlekły

Stopniowe narastanie objawów wzmożonego ciśnienia śródczaszkowego i objawów ogniskowych naśladujących nowotwory mózgu.

Gruźlicze zapalenie opon mózgowych i mózgu

- okres zwiastunów – bóle głowy, apatia, brak apetytu, ubytek masy ciała, stany

podgorączkowe
- okres podrażnienia – zaburzenia świadomości, narastające bóle głowy, wymioty, porażenia nerwów czaszkowych, korowe objawy ogniskowe, objawy oponowe, drgawki, tarcza zastoinowa, gorączka
- okres porażenny – śpiączka, wyniszczenie, zaburzenia oddechu
- płyn mózgowo-rdzeniowy – niekiedy lekko zażółcony; białko 100 mg% do kilkuset mg% lub więcej; pleocytoza jednojądrzasta — kilkadziesiąt do kilkuset w 1 mm3; obniżenie stężenia cukru poniżej 40 mg%

Kiła układu nerwowego

bezobjawowa kiła układu nerwowego	wiąd rdzenia
kiłowe zapalenie opon	porażenie postępujące
kiła mózgowo-rdzeniowa	zanik nerwu wzrokowego

Neuroborelioza

I okres – pełzający rumień na skórze, gorączka, bóle głowy, mięśni i stawów (objawy samoistne ustępują).

II okres – po kilku tygodniach lub miesiącach mogą wystąpić: podostre zapalenie oponowo-wielokorzeniowe, często z zajęciem nerwów czaszkowych; porażenie obu nerwów twarzowych; zespół Guillaina–Barrégo.

III okres – u niektórych chorych zajęcie stawów lub postaci przewlekłe: mielopatia lub encefalopatia, nieraz naśladujące stwardnienie rozsiane; także zaburzenia pamięci i koncentracji.

Neuroinfekcje wirusowe

- zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych
- zapalenia mózgu
- zapalenia rdzenia kręgowego
- zapalenia wielonerwowe

Wirusowe zapalenie opon często przebiega dwuetapowo: I — nieżyt dróg oddechowych lub objawy jelitowe.

II — ponowny wzrost temperatury

- bóle głowy
- objawy oponowe (niekiedy ogniskowe)
- płyn mózgowo-rdzeniowy – umiarkowana pleocytoza limfocytarna, poziom białka prawidłowy lub nieprzekraczający 1 g/l, stężenie cukru prawidłowe

Objawy

- ogólne objawy zakaźne
- bóle głowy
- gorączka (ew. stany podgorączkowe lub temperatura prawidłowa)
- wymioty, światłowstręt, bóle kończyn
- zaburzenia snu
- zaburzenia świadomości
- drgawki uogólnione lub ogniskowe — niekiedy ruchy mimowolne (głównie mioklonie)
- objawy oponowe
- objawy ogniskowe
- zmiany zapalne w płynie mózgowo-rdzeniowym (lub brak zmian)
- uogólnione zmiany w EEG
- niekiedy tarcza zastoinowa

Zespół nabytego upośledzenia odporności (AIDS)

- zespoły ostre:
    - zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych
    - zapalenie mózgu
    - zapalenie rdzenia
    - polineuropatia
    - uszkodzenie nerwów czaszkowych
    - postępujące otępienie
    - rozsiane objawy neurologiczne; przewlekłe zapalenie opon
    - przewlekła mielopatia
    - przewlekła polineuropatia
- zespoły przewlekłe:
    - transmisyjne encefalopatie gąbczaste (choroby prionowe)
    - postępujące otępienie

Choroba Creutzfeldta-Jakoba

- objawy piramidowe
- ataksja
- ruchy mimowolne
- mioklonie
- drżenie
- afazja
- ślepota korowa
- niekiedy uszkodzenie rogów przednich rdzenia kręgowego